

Q. 2. Quâ scientiâ cognoscit Deus possiblea nunquam futura.

R. Scientiâ liberâ visionis : quia Deus liberè vult ea non existere, non enim divina voluntas circa aliquid possibile mansit suspensa, sed illud aut voluit aut noluit licet ut postea dicitur voluntas divina ratione libertatis contradictionis absolutè circa omnes res creatas poterit manere suspensa.

DISPUTATIO X.

De objecto scientiæ Dei.

QUÆSTIO I.

An sola essentia divina præcisè sumpta sit objectum primum scientiæ Dei?

DICO. Species principalis intellecti in Deo nihil est aliud, quam essentia sua S. Th. hic Q. 14. 2. §. ad 3. Sive sola divina essentia secundum se est objectum primum scientiæ Dei.

Probatum : objectum primum scientiæ Dei est, quod Deus primario intelligit, & per quod omnia intelligit; atqui Deus primario intelligit suam essentiam; quia ipsa est maximum intelligibile, & per illam omnia alia à se intelligit, ut statim videbimus. Ergo essentia divina est primum objectum suæ intellectio- nis, & consequenter suæ scientiæ, quemadmodum sua essentia est summum & infinitum bonum, & hinc est objectum primum divinæ voluntatis, ita, in quantum eadem essentia est summum & infinitum verum, est objectum primum suæ intellectio- nis.

QUÆSTIO II.

An Deus cognoscat alia à se & quomodo?

TRia hic disputantur; 1. modò. An Deus omnes Crea- turas tam actuales quam possibles cognoscat non

solum secundum esse eminentiale, quod habent in Deo, sed etiam secundum esse formale & proprium ipsarum, quod vel habere possunt vel habent aliquando in propria mensurâ; 2dò. An esse proprium creaturarum cognoscat immediatè in creaturis ipsis vel in seipso. 3tò. An in seipso tanquam medio incognito habente vices speciei intelligibilis, an in seipso tanquam medio cognito & tanquam causâ habente rationem speculi intelligibilis.

DICO 1. *Deus cognoscit omnes res propriâ cognitione, secundum quod ab aliis distinguuntur.* S. Th. hic Q. 14. a. 6. O.

Probatur 1. ex Script. ad Hebr. 4. v. 13. *Non est ulla Creatura invisibilis in conspectu ejus, omnia autem nuda & aperta sunt oculis ejus.* Genes. 1. v. 31. *Vidit Deus cuncta, quæ fecerat & erant valde bona.* Eccl. 16. *Ecce calum & cali calorum abyssus & universa terra & quæ in eis sunt, in conspectu illius commovebuntur, quæ verba in proprio sensu intelligenda, cum inde nullum resultet incongruum, sed maxima convenientia.*

Probatur 2. ratione: quæcunque subsunt divinæ providentiæ: requirunt distinctam sui cognitionem; sed omnes Creaturæ subsunt divinæ providentiæ secundum esse proprium; ergo etiam secundum esse proprium debent cognosci; maximè, cum hæc cognitio nullam involvat imperfectionem, sed merissimam perfectionem Deo necessariò attribuendam.

Obj. 1. Ex S. Hieron. in illud Habac. 1. v. 13. *Mundi sunt oculi tui, ne videas malum: absurda est, ad hoc Dei deducere majestatem, ut sciat per momenta singula, quot culices nascantur, quotve moriantur.*

R. Juxtâ explicationem Mag. sent. L. 1. dist. 39. mens S. Dris est, quod Deus irracionales Creaturas

non

Di. Objecto
non dicit illa specia
dionum sufficienti
beatitudinis adipsicende
rantes; in quo senti
adiponit illud Ap
hora est. Deo?

Obj. 2. Quod in h
nobile; quis cognosc
quod in se nihil est, an
qui Creatura possibilis
cognoscibilis.

Ad hanc objectionem
possibiles ab eodem hab
tum, quod est modum
de utique aliquid partici
appropinquans ad cunctos
negotiosum physice et reali
Creaturas possibiles in exte
licet non haberent ab exte
rum, habuerunt tamen et
refecta hac distinctione
venatis habet.

Et modo aliquid co
gno Creatura possibilis
cusa, non poterunt cog
gno virtus divinæ essentia
sententiam continet omne
dum omnia sua practicata
vobalis, secundum hæc p
quam in causa cognosc
præsumo vobis, qui h
dicendum, quod secundum
haberi virtutem, et qu
num estum virtutem, et
venit, a 3. m. Dicitur

non respiciat illâ speciali providentiâ ordinativâ medi-
diorum tam sufficientium quam efficacium in finem
beatitudinis adipiscendæ, quâ Deus respicit Creaturas
rationales; in quo sensu etiam D. Ang. hic Q. 22. a. 2.
ad 5. exponit illud Apost. 1. Cor. 9. *Nunquid de bo-
bus cura est Deo?*

Obj. 2. Quod in se actu non est, non est actu cog-
noscibile; quia cognoscibilitas est ratio entis, ideoque
quod in se nihil est, non est etiam cognoscibile; at-
qui Creaturæ possibiles nihil sunt actu; ergo non sunt
cognoscibiles.

Ad hanc objectionem respondent Scotistæ: Creaturas
possibiles ab æterno habuisse aliquod esse reale diminu-
tum, quod est medium inter ens reale & rationis, ac
de utroque aliquid participat: cum ente reali habet non
repugnantiam ad existendum, cum ente rationis habet
negationem physicæ & realis existentia; dicunt igitur
Creaturas possibiles ab æterno cognosci potuisse: quia
licet non habuerint ab æterno esse physicum & perfe-
ctum, habuerunt tamen esse diminutum & cognitum;
rejectâ hâc distinctione, quæ plus subtilitatis quam
veritatis habet.

R. Eo modo aliquid cognosci, quo habet esse, cum
igitur Creaturæ possibiles non habeant esse nisi in suâ
causâ, non potuerunt cognosci nisi in suâ causâ. cum
igitur virtus divinæ essentia & omnipotentia in se emi-
nentissimè contineat omnes creaturas possibiles secun-
dum omnia sua prædicata formalia, specifica & indi-
vidualia, secundum hæc prædicata in suâ essentiâ tan-
quam in causâ cognoscit. Fundatur hæc solutio in
præceptore nostro, qui hic Q. 14. a. 9. ad 1. dicit:
*dicendum, quod secundum quod sunt in potentiâ, sic
habent veritatem ea, quæ non sunt actu, verum est
enim esse ea in potentiâ; & sic sciuntur à Deo & Q. 2. de
verit. a. 3. ad 12. Dicendum, quod quamvis cognitio*

non sit nisi entis, non tamen oportet, quod illud, quod cognoscitur sit tunc ens in sui naturâ, quando cognoscitur.

Obj. 3. Intellectus fit in esse intelligibili illud, quod cognoscit: quia anima in cognoscendo fit ipsum cognitum in esse intelligibili & repræsentativo; ergo si Deus ab æterno cognoscat Creaturas, fuit ab æterno in esse intelligibili Creatura, imò negatio, peccatum, quæ omnia cognoscit.

2. Distinguendo ant. Intellectus fit objectum, quod cognoscit per propriam speciem quidditativam velut objectum primum & motivum **Con.** Quod cognoscit per modum secundarii materialis & pure terminativi **N.** Creaturæ autem possibiles cognoscuntur à Deo non per propriam sui speciem, sed in essentiâ divinâ tanquam in causâ & medio prius cognito, negationes autem & peccata cognoscuntur in formis oppositis.

DICO 2. *Deus seipsum videt in seipso. . . . Alia autem à se videt non in ipsis sed in seipso S. Th. hic Q. 14. 2. 5. O.*

Probatur: Si Creaturæ cognoscerentur à Deo immediatè in seipsis, deberent ipsæ per se vel per aliquam speciem propriam conjungi cum intellectu divino: quia ad omnem intellectionem requiritur unio intentionalis cogniti cum cognoscente; atqui Creaturæ non possunt immediatè conjungi intellectui divino: quia ita pertinerent ad objectum motivum formale & specificativum divinæ cognitionis: illud enim est objectum formale, quod per se primò ratione sui attingitur; neque etiam conjungitur intellectui divino per aliquam speciem propriam: illa enim vel esset aliquid creatum vel increatum: de creato est eadem ratio quæ est de Creaturâ; ergo implicat intellectum divinum videre Creaturas in seipsis; quamvis enim Creaturæ sint in se-

De Objecto
 seipso quodlibet, id
 prout animam cog
 Deo videt ea
 seipso quia tamen De
 per se ipsum, qualis
 inquam medio in
 creatas in seipso et in
 in creaturas in seipso
 ne, nisi ratione sua bo
 se intelligit in seipso
 DICO 1. Deus
 cognoscit effectum cog
 S. Th. hic Q. 14. 2. 5.
 Probatur: Eodem
 quomodo cognoscit; at
 nem in Deo tanquam in
 cognoscit in se tanquam in
 que objectum in alia re re
 propter similitudinem for
 species representat suam c
 entiam, quomodo rela
 suam causam manifestat
 rimalem, quomodo cau
 sel essentia divina non ha
 tum Creaturis, nec habe
 ergo eadem solum repræ
 sentat Creaturas contin
 Obj. 1. S. Th. hic Q.
 non solum cognoscit res esse
 in propria naturâ,
 in propria mentem S.
 plicitate cognoscit in se ips
 noscitur ex parte rei
 in se ex parte cognoscer
 ciam cognoscitur; tan

seipſis cognoscibiles, ideoque anima Christi & beati præter matutinam cognitionem, quâ Creaturas in Deo vident, vident eas dein cognitione vespertinâ in seipſis, quia tamen Deo convenit modus intelligendi perfectissimus, qualis est videre Creaturas in suâ essentiâ tanquam medio infinitè nobiliori & modus videndi creaturas in seipſis est imperfectus, ideò implicat videre creaturas in seipſis; sed sicut Deus nihil aliud à se vult, nisi ratione suæ bonitatis, ità etiam nihil aliud à se intelligit nisi ratione suæ essentiæ.

DICO 3. *Deus non cognoscit per causam quasi prius cognitam effectus cognitos; sed eos cognoscit in causâ*
Ss Th. hic Q. 14. a. 7. ad 2.

Probatur: Eo modo Deus in se cognoscit Creaturas, quo modo continet; atqui creaturæ eminenter continentur in Deo tanquam in suâ causâ; ergo etiam illas cognoscit in se tanquam in suâ causâ: nam quodcumque objectum in alia re repræsentatur, vel repræsentatur propter similitudinem formalem, quemadmodum species repræsentat suum objectum, vel propter dependentiam, quomodo ratio suum terminum, effectus suam causam manifestat, vel propter continentiam virtuales, quomodo causa repræsentat suum effectum; sed essentia divina non habet similitudinem formalem cum Creaturis, nec habet dependentiam ab eisdem; ergo easdem solum repræsentat per modum causæ eminenter Creaturas continentis

Obj. 1. S. Th. hic Q. 14. a. 6. ad 1. dicit: *Deus non solum cognoscit res esse in seipso sed... cognoscit eas in propriâ naturâ.*

2. Juxtâ mentem S. D. res aliqua potest dupliciter cognosci in se ipsâ, nimirum ex parte cognoscentis & ex parte rei cognitæ, tunc cognoscitur in se ex parte cognoscentis, quando per suam speciem cognoscitur; tunc verò ex parte rei cognitæ,

quando cognoscitur esse, quod habet in propriâ naturâ; sensus igitur loci adducti est: sicut nos cognoscendo res per species proprias cognoscimus, quidquid est in propriâ earum naturâ cognoscendo eas in se ipsis ex parte cognoscentis, sic Deus cognoscendo res non per proprias species, sed in suâ essentiâ cognoscit, quidquid est in earum naturâ, cognoscendo res in se ipsis ex parte rei cognitæ.

Obj. 2. Intellectus divinus cognoscit creaturas eo modo, quo sunt cognoscibiles.

R. Si ille modus non involvat imperfectionem *Con.* si involvat *N.*

Instabis. non involvit imperfectionem, quod sint immediatè producibiles per omnipotentiam divinam; ergo etiam quod immediatè sint in se ipsis cognoscibiles.

R. Negando consequentiam, disparitas est: quod effectus non sit motivum productionis nec concurrat ad sui productionem; sed sit purus terminus, objectum verò immediatum cognitionis concurrat tanquam motivum ad sui cognitionem: cum ex objecto & potentiâ fiat notitia; item omnipotentia operatur ad extrâ, scientia ad intrâ.

Obj. 3. Creaturæ in Deo velut suâ causa non habent esse formale, sed solum eminentiale, adeoque non possunt in essentia tanquam sua causa videri formaliter.

R. Creaturæ non continentur in divinâ essentiâ formaliter *ly* formaliter accipiendo ex parte mediæ *Con.* *ly* formaliter sumendo ex parte objecti *N.* explicatur: non videntur creaturæ in Deo formaliter ex parte mediæ, quasi verò ipsum medium, quod est divina essentia, sit similitudo formalis objecti, videntur tamen formaliter ex parte objecti, quia esse formale objecti secundum omnes suas rationes
etiam

Di Objecto
etiam animales in d
tinent

Obj. 4. Angelus c
exemplo non com
equam Deus co
cognoscit omnia

R. Negando con
causa sol est causa vire
non pertingi ad
nis rerum sublimiorum
universalis illius, a
tionem universalissimam

Obj. 5. Deus cogn
lites non cognoscit in
to, quia creaturæ vel fut
les: possibili non habe
nem cum essentia divina

creaturæ univâsimpliciter
que creaturæ futuræ an
tum connexionem cu
nim nullæ actiones e
stunt,

R. Imprimis divina on
nem simpliciter necessa
tum creaturarum possibi
de quo, & cum qualite

modoque, ideoque D
si aliqua creatura possibi
decreta divina vo
comunionem cum qualite
necessitate infallibilitatis
sicut ad omnimodum or
quia creaturæ sunt eo me
ri: cum enim provide

etiam individuales in divinâ essentiâ formaliter continetur.

Obj. 4. Angelus comprehendens naturam solis ex hoc ipso non comprehendit omnia sublunaria, ergo etiam Deus comprehendens suam essentiam non cognoscit omnes effectus formaliter.

R. Negando consequentiam, disparitas est: quia sol est causa universalis limitata, cujus causalitas non pertingit ad ultimum gradum individualitatis rerum sublunarium, at essentia divina est causa universalis illimitata, à quâ res omnes secundum rationem universalissimam entis & ultimas differentias individuales dependent.

Obj. 3. Deus cognoscit certò creaturas; sed taliter non cognoscit in seipso ut objecto prius cognito, quia creaturæ vel sunt actuales vel sunt possibles: possibles non habent necessariam connexionem cum essentia divina: alias etiam implicante creaturâ unicâ implicaret omnipotentia divina, neque creaturæ futuræ aut præsentis habent necessariam connexionem cum decreto divino; aliàs enim nullæ actiones essent liberæ sed omnes necessariæ.

R. Imprimis divina omnipotentia habet connexionem simpliciter necessariam cum collectione omnium creaturarum possibilium tanquam cum objecto adæquato, & cum qualibet possibili tanquam objecto inadæquato, ideoque Deus non foret omnipotens, si aliqua creatura possibilis esset Deo impossibilis; dein decretum divinæ voluntatis habet necessariam connexionem cum qualibet creatura actuali videlicet necessitate infallibilitatis & consequentiæ, quæ sufficit ad certitudinem omnimodam divinæ scientiæ: quia creaturæ sunt eo modo, quo Deus vult illas fieri: cum enim providentia divina sit infinita, de-

cernit etiam modum, quo fiant creaturæ, sicut ergo necessarium est necessitate infallibilitatis & consequentiæ illud fieri, quod Deus vult absolute fieri, ita eadem necessitate infallibilitatis & consequentiæ necessarium est, illud fieri eo modo, quo Deus decrevit fieri.

Instabis: Si contingens habeat infallibilem connexionem cum decreto divino; ergo si non fieret destrueretur decretum divinum; atqui decretum divinum non potest destrui; ergo contingens non potest non fieri & consequenter non est contingens.

2. Negando consequentiam: quod si contingens non fieret v. g. prædestinatus damnaretur, decretum quidem divinum destrueretur, quia fieret contrarium decreto Dei efficaci, ex hoc tamen non sequitur, quod si contingens possit non fieri v. g. prædestinatus possit damnari, possit decretum divinum destrui, imò potius sequitur, quod decretum divinum perfecte impleatur, cujus ratio est: quia divinum decretum respicit futuritionem & modum futuritionis: Deus enim decrevit, quod Petrus liberè sit salvandus, & consequenter ita sit salvandus, ut potuerit non salvari, hoc enim est salvari liberè, ideoque ex eo, quod prædestinatus possit damnari, sequitur, quod divinum decretum perfecte impleatur, & quod Deus videat Petrum esse salvandum infallibiliter eo modo, quo Deus decrevit Petrum esse salvandum.

QUESTIO III.

An non entia & mala cognoscat Deus & quomodo?

DICO. Per hoc ipsum, quod Deus cognoscat bona cognoscit etiam mala. sicut per lucem cognoscuntur tenebrae. . . . scientia Dei non est causa mali sed

est

In Obiecto
 est causa per quod cog
 Q. 10. 10. O. & a
 Est enim & probatur:
 cui, quod in sua essentia
 in sua omnipotentia
 cum Deo respectu
 omnipotentia, qui in ipso
 minuet; sed non est
 in immediatè in divina
 mediis eorum, quibus op
 divinz omnipotentia in
 non est, quia simpliciter
 fundare intelligibilitate
 dem, sed debet utam
 potestatem, cum quibus
 factam connexionem, cu
 negatione ipsarum, nec in
 ne formatum, quibus quæ
 à libertate, nisi quia p
 similiter mala non præ
 participationes ipsius, cu
 que mala opponuntur
 ma: ut inquit S. Th. in
 1. ad 1. illi boni, qu
 alium, nihil opponitur
 Deus non cognoscit mala
 creantur in divina ess
 econdantur in primario,
 bonorum cognoscantur
 cogit, sicut tamen rat
 quidem parte Dei, sed
 respectu malorum, ut,
 cognoscuntur se bon
 sum, tunc quæret talia
 se posse credere.

est causa boni per quod cognoscitur malum S. Th. hic
 Q. 14. A. 10. O. & ad 2.

Explicatur & probatur : quidquid Deus cognoscit, cognoscit in sua essentia ut participationem illius, & in sua omnipotentia ut effectum : quia ideo creaturæ Deo repræsentantur in divina essentia & omnipotentia, quia in ipsis præexistunt saltem præeminenter ; sed non entia non præexistunt ut effectus immediatè in divina omnipotentia sed solum mediis entibus, quibus opponuntur : cum objectum divinæ omnipotentia sit solum ens possibile ; item non entia, quia simpliciter nihil sunt, non possunt fundare intelligibilitatem passivam etiam materialem, sed debent illam fundare ratione formarum oppositarum, cum quibus habent ab intrinseco necessariam connexionem, cum nihil sint aliud, quam negationes ipsarum, nec inter se differunt, nisi ratione formarum, quibus privant, ut cæcitas non differt à surditate, nisi quia privat hæc auditu, illa visu ; similiter mala non præexistunt in divinâ essentiâ ut participationes ipsius, cum ipsa sit summum bonum, neque mala opponuntur immediatè divinæ essentiæ, quia : ut inquit S. Th. in 2. Sent. dist. 1. Q. 1. A. 1. ad 1. *illi bono, quod nullo modo potest auferri vel minus, nihil opponitur privativè vel contrariè* ; ergo Deus non cognoscit mala nisi in bonis creatis, quæ præexistunt in divina essentia tanquam objectum secundarium in primario, ità quidem, ut licet talia bona creata cognoscantur ex vi divinæ essentiæ prius cognitæ, sint tamen rationes cognoscendi, non quidem ex parte Dei, sed ex parte objecti cogniti respectu malorum, ut, si per impossibile Deus non cognosceret præter se bona creata, sed solum se ipsum, tunc ignoraret talia mala, nec scientia ad illa se posset extendere. Ex his.

Sequitur

Sequitur primò : quod Deus cognoscat entia rationis per actum ad quem consequuntur, quia Deus cognoscit ea, quæ sunt in potentia vel ipsius Dei vel creaturæ, sive in potentia activa sive passiva sive in potentia opinandi vel imaginandi vel quocunque modo significandi; atqui entia rationis sunt in potentia imaginativa hominis; ergo Deus cognoscit entia rationis per actus, ad quos consequuntur, ita, ut entia rationis, quæ fiunt à nobis, cognoscat per scientiam visionis: quia habent suam actualitatem objectivam; ea verò, quæ non fiunt, sed possunt fieri, cognoscit per scientiam simplicis intelligentiæ, sicut etiam actus ad quos consequi possunt.

Secundò. Deus privationes & negationes quæ actu sunt, cognoscit per scientiam visionis, illas verò quæ non sunt sed possunt esse in aliqua temporis differentia, cognoscit per scientiam simplicis intelligentiæ: negatio enim per affirmationem cognoscitur, constat autem quod formæ privatae vel negatae, si aliquando sint actu, cognoscantur per scientiam visionis, si autem solum sint in potentiâ, cognoscantur per scientiam simplicis intelligentiæ.

Tertiò. Deus cognoscit peccatum in communi & generali per gratiam & charitatem: quia malum cognoscitur per bonum oppositum immediatè & formaliter; sed peccata secundum rationem generalem peccati opponuntur immediatè & formaliter gratiæ sanctificanti & charitati: quia peccatum mortale privat illis bonis simpliciter, veniale diminuit fervorem charitatis.

Quartò. Peccata secundum rationem particularem & specificam cognoscit Deus per virtutes oppositas: quia secundum rationem specificam opponuntur virtutibus, ut peccatum intemperantiæ virtuti temperantiæ; ergo cum privationes cognoscantur

De Objecto
 tantum ut formas oppo
 nuntur opponuntur,
 secundum rationem speci
 ficam
 Obj. Malum saltem pe
 ccatum in aliquo positivo
 esse cognoscit, quoniam p
 quodlibet dicitur, q
 a. Distinguo conseq
 quæritur entia secundum a
 u, cognoscit malum
 sunt talia entia, ut et
 dato quod malum esse
 quo alibi, tamen non p
 sanus ut aliter dicitur à
 autem facti ut discordant
 cordis concordia vel be
 grammaticis sive quocunq
 incongruentem & defectu
 tra suam utem, nisi medi
 le concordia & illam.
 Obj. 2. Saltem malum
 in Deo, tum; quia malum
 Deo ut ultimo hoc, & c
 Deum, Tum; quia habe
 verum, definitur enim:
 niptum contra legem eter
 nalem Deus immediatè c
 tum.
 Malum culpe oppon
 na dicitur Con. ut forma
 non opponitur Deo, sed g
 tur ad cognoscendam peccat
 noscere vim ut formam,
 visibile ut id, quo tanquam

tantur per formas oppositas, quibus formaliter & immediatè opponuntur, Deus cognoscit peccata secundum rationem specificam per virtutes oppositas.

Obj. 1. Malum saltem pœnæ & naturæ formaliter consistunt in aliquo positivo; ergo possunt à Deo per se ipsa cognosci, quamvis per impossibile Deus non cognosceret bona creata, quibus opponuntur,

R. Distinguendo consequentiam: prædicta mala quatenus entia secundum quam rationem sunt bona, cognosci immediatè per se ipsa Con. quatenus sunt talia entia, hoc est deficientia & mala N. & dato quod malum culpæ sit aliquid positivum, de quo alibi, tamen non potest cognosci ut tale, nisi sciatur ut discordans à regula divina, non potest autem sciri ut discordans, nisi prius sciatur in quo consistat concordia vel bonum concordans; ità grammaticus sive quicumque artifex non cognoscit incongruitatem & defectum etiam positivum contrà suam artem, nisi mediante notitiâ congruitatis & concordia ad illam.

Obj. 2. Saltem malum culpæ mortalis opponitur Deo, tum; quia malum culpæ lethalis est aversio à Deo ut ultimo fine, & quantum est in se destruit Deum. Tum; quia habet oppositionem cum lege æterna, definitur enim: dictum, factum, concupitum contrà legem æternam; ergo malum culpæ saltem Deus immediate cognoscit per suam bonitatem.

R. Malum culpæ opponitur Deo ut fini & ut personæ offensæ Con. ut formæ quam destruit N. ità enim non opponitur Deo, sed gratiæ & charitati; sicut igitur ad cognoscendam perfectè cæcitatem oportet cognoscere visum ut formam, quâ privat, & objectum visibile ut id, quo tanquam objecto percepto privat, ità ad

ad cognoscendum perfectè malum culpæ debet cognoscere & formam, cui opponitur & personam, cui injuria infertur, vel quæ offenditur, & finem, à quo per peccatum avertitur, qui est Deus, quem ut finem, ut objectum, ut personam offensam, non verò ut formam & habitum immediatè oppositum ipsa culpa lethalis in affectu peccantis destruit.

Obj. 3. Malum in communi saltem directè opponitur Deo ut summè bono, quia importat omnem & summam rationem mali.

R. Summum malum secundum rem non dari; quia nullum est malum, quod non fundetur in bono, unde malum in communi, cum sit tantum secundum vocem & imaginationem nostram, idè secundum vocem & imaginationem cognoscitur à Deo, & consequenter per actum imaginationis nostræ & vocem illam exprimentem.

Obj. 4. Negatio entis increati imbibitur in quâlibet creaturâ: quælibet enim creatura non est Deus; atqui Deus illam negationem non potest cognoscere, nisi per entitatem divinam, quam negat & tollit; ergo saltem aliquam negationem Deus cognoscit immediatè per suam essentiam.

R. Negationem dupliciter considerari posse: primò ut ordinatur ad tollendam & extinguendam aliquam formam in aliquo subjecto, & hoc modo negationes vel privationes cognoscuntur à Deo per formas sibi oppositas: ab illis enim specificantur; cum autem Deus non possit esse forma vel res, quæ specificet taliter privationem: cum Deus à nullâ privatione possit affici, nulla negatio in Deo cognoscitur tanquam in re, quâ privat. Secundo modo considerantur negationes ut ordinantur ad distinguendum & dividendum unum ab alio, & consequenter ad tollendum aliquid non in se absolute, sed ad separandum ab alio, non est autem incon-

veniens,

Disputatio S
veniens ad negatio
creaturæ oritur, co
Deum distinguit & l
est ali quam ipsa distinet

Q U Æ S T

An 13 quæstio Deo

NICO. Nostri hanc
S. Th. in 14 a 2

Privatum: Deus cognoscit
divina omnipotenti quibus
pati dicitur essentia: &
cum illa essentia & inveniatur
dicitur & essentia divina est in
creaturis; ergo divina essentia

Obj. Si Deus cognoscit in
omnes creaturas esse formam
tam dicitur numerus tantum
ne possibiles in suo proprio
omnes sunt simul actu cog
nam actu.

R. Omnes creature possunt
in similitudine & actualitate or
actualitate cognitionis Cor
infinum per totam creaturam
in presentia, non tamen
in numero infinitum est
non in similitudine & presentia
trinitatis, sed solum presentia
creaturæ tempore aeternitatis
cellis.

veniens, quod negatio Dei, quæ ex distinctione creaturæ à Deo oritur, cognoscatur per ordinem ad Deum à quo distinguit & leparat creaturam, & non est aliud, quam ipsa distinctio à Deo ut ab extremo.

QUESTIO. IV.

An & quomodo Deus cognoscat infinita?

DICO. *Necesse est dicere quod Deus sciat infinita,*
S. Th. hic Q. 14 a. 12. in O.

Probatur: Deus cognoscit, quidquid potest facere divina omnipotentia, quidquid, à quo potest participari divina essentia; atqui divina omnipotentia cum sit infinita & inexhaustibilis, potest infinita producere, & essentia divina est infinitis modis participabilis à creaturis; ergo divina scientia infinita cognoscit.

Obj. Si Deus cognoscat infinitas creaturas possibles secundum esse formale & proprium ipsarum, jam dabitur numerus infinitus actu: quia omnes creaturæ possibles in suo proprio esse sunt infinitæ & illæ omnes sunt simul actu cognitæ; ergo datur infinitum creatum actu.

R. Omnes creaturæ possibles sunt simul actu cognitæ simultate & actualitate objecti cogniti N. simultate & actualitate cognitionis Con. ita tamen omnia futura in infinitum per totam æternitatem scientiæ visionis Dei sint præsentia, non tamen sequitur, quod constituent numerum infinitum actu, sunt enim præsentia non simultate & præsentialitate mensuræ propriæ & intrinsecæ, sed solum præsentialitate mensuræ alienæ & extrinsecæ nempe æternitatis Dei, cui repugnat successio.

